

boru Národního shromáždění Čsl. republiky ze dne 8. října 1920, čís. 586 Sb. z. a n., a že žalovaná k tomu svolila, nepozbyla nároku z odstavce čtvrtého pachtovní smlouvy, usoudil, že tuto otázku dlužná zodpověděti záporně, a vyslovil názor, že tohoto nároku pozbyla by žalobkyně jenom tenkrát, kdyby to byla ať výslovně, ať mlčky projevila. Odvolací soud míní, že z dopisu Dra Sch-a ze dne 9. listopadu 1920 jest zřejmo, že se žalobkyně nezmiňuje ani slovem o právu podle IV. odstavce smlouvy a že ze slov tohoto dopisu, jakož i z dopisu ze dne 27. ledna 1921, že zvýšení pachtovného neplatí pouze pro rok 1921, nýbrž i pro zbývající léta smluvní, nelze dovozovati, že by bylo jakékoliv jiné zvýšení pachtovného, zejména ze smlouvy, vyloučeno, poněvadž slovy těmi je pouze citován zákon [§ 2 (1)] čís. 586/1920 Sb. z. a n., stanovící možnost zvýšení jak pro rok 1921, tak i pro zbývající léta pachtovní. Tomuto právnímu názoru odvolací stolice nelze přisvědčiti. Podle čtvrtého odstavce pachtovní smlouvy bylo po celou dobu pachtovní pachtovné zvýšitelné za podmínek tamže uvedených. Odvolací soud zjistil, že žalobkyně, která se smluvního nároku, což i dovolatelka připustila, nevzdala výslovně, chtěla původně uplatňovati smluvní nárok na zvýšení pachtovného, že se obrátila proto na Dra Sch-a, jenž však mínil, že to nejde a že se pak na jeho radu domáhala zvýšení pachtovného podle opatření Stálého výboru č. 586/1920 Sb. z. a n. Když se pak obě strany dohodly mimosoudně, že se pachtovné zvyšuje v rámci opatření Stálého výboru čís. 586/1920 Sb. z. a n., a že zvýšení pachtovného neplatí pouze pro rok 1921, nýbrž i pro zbývající léta smluvní, sluší v tom spatřovati novou smluvní úpravu ohledně celého zbývajícího pachtovného, tedy až do konce pachtovního poměru, a byla by si žalobkyně při této nové celkové úpravě pachtovného musila znovu vyhraditi možnost opětovného zvýšení pachtovného, které bylo při této příležitosti smluveno určitým penízem pro celou zbývající dobu pachtovní. To ostatně vyplývá také z právní povahy pachtovní smlouvy, předpokládající podle §u 1090 obč. zák. určitost neb alespoň určitelnost výše pachtovného, které by tu nebylo, kdyby strany, o nichž sluší souditi, že jim při uzavření nové smlouvy šlo o zachování pachtovní smlouvy až do projití pachtovní doby, měly býti ohledně výše pachtovného a možnosti jeho zvýšení v nejistotě. Z toho sluší odvozovati, že žalobkyně nemůže svou výpověď opírati o čtvrtý odstavec pachtovní smlouvy.

Čís. 5509.

Vyrovnačí řád.

Pro nepřesné zaplacení splátky obživuje celá pohledávka bez ohledu na to, z jakého důvodu dlužník přesně nesplnil. Nároku na celou takto obživlou pohledávku nepozbývá věřitel tím, že přijal všechny splátky, jež úhrnem převyšují vyrovnačí kvotu a že nevytýkal dlužníku prodlení v placení.

Počátek lhůty ku vyrovnačí splátce s hlediska práva platného na Slovensku a v Podkarpatské Rusi.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1925, Rv II 589/25.)

Žalovaná užhorodská firma dluhovala žalující prostějovské firmě za zboží 17.140 Kč 12 h. O jmění žalované bylo zavedeno vyrovnací řízení, v němž se žalovaná vyrovnala na 40%. Tvrdíc, že žalovaná nezaplatila řádně vyrovnacích splátek, domáhala se žalobkyně na ní zaplacení celé pohledávky zmenšené o zaplacené splátky. Bylo zjištěno, že žalovaná zaplatila prvou splátku opožděně, že však napotom žalující přijala všechny splátky, takže vyrovnací kvota byla dokonce přeplacena. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Obsahem spisů soudní stolice v Užhorodu o mimokonkursním vyrovnacím řízení žalované firmy jest prokázáno, že žalovaná strana uzavřela se svými věřiteli dne 2. prosince 1922 vyrovnání toho obsahu, že se dlužnice zavázala zaplatiti svým věřitelům 40% jejich pohledávek do 8 měsíců v 5%ních lhůtách na ten způsob, že prvých 5% jest splatno v den, kdy soudní stolice potvrdí konečné usnesení a ostatní že jsou splatny přesně za měsíc od prvního zaplacení, že však, nebude-li některá ze lhůt dodržena, obnovuje se nárok v plném obsahu. Toto vyrovnání bylo usnesením soudní stolice v Užhorodě ze dne 9. prosince 1922 potvrzeno v celém obsahu a bylo jím výslovně také stanoveno, že prvních 5% bude zaplaceno v den právoplatně potvrzeného usnesení soudní stolicí, zbývajících 35% pak v 5%ních splátkách každého měsíce přesně v den splatnosti první splátky a že se v případě, nebude-li některá z těchto lhůt dlužníkem dodržena, ponechává věřitelům právo k uspokojení nároku v plném rozsahu. Obsahem těchto spisů má odvolací soud dále za zjištěno, že usnesení soudní stolice v Užhorodě ze dne 9. prosince 1922 bylo ponejprv uveřejněno v úředním listě republiky Československé dne 1. února 1923, a že usnesení to bylo doručeno žalované straně dne 9. února 1923 a vyvěšeno na soudní tabuli dne 22. prosince 1922. Soudem první stolice bylo dále bezvadně zjištěno a odvolací soud si zjištění to také osvojuje, že žalovaná strana první splátku 2.616 Kč 30 h na pohledávku žalující strany učinila dne 22. února 1923, ostatní splátky po 872 Kč učinila dne 6. března, 4. dubna, 1. května, 6. června a 6. července 1923, takže zaplatila celkem žalující straně na její pohledávku 17.278 Kč 70 část 6.976 Kč 30 h. Je spornou jen otázka, zda žalovaná strana splátky ty učinila zavčas, v době, jak se podle vyrovnání zavázala. První soud zodpověděl otázku kladně, vycházející z právního názoru, že pravomoc usnesení soudní stolice v Užhorodě ze dne 9. prosince 1922 nastala dnem 24. února 1923, ježto lhůtu rekursní jest počítati ode dne doručení usnesení toho žalované straně, což se stalo 9. února 1923, takže žalovaná zapravila první lhůtu zavčas, zapravivši ji dne 22. února 1923. Odvolání napadá tento názor jako nesprávný, tvrdíc, s poukazem na ustanovení Šu 63 vyr. ř. a 174 k. ř., že pravomoc usnesení soudu první stolice v Užhorodě řídí se dnem jeho vyvěšení na soudní desce. Odvolání žalobkyně není opodstatněno. Nelze sice souhlasiti s odvoláním, že by pro řešení případu bylo použití ustanovení vyrovnávacího a konkursního řádu platného v zemích historických, když vyrovnávací řízení bylo provedeno u soudní stolice v Užhorodu, kde platí mimokonkursní vyrovnávací řád dle nařízení čís. 4070/1915 M. E. Jest proto dle zásady, »locus regit actum« řešiti případ dle tohoto nařízení, platného na Slovensku a Podkarpatské Rusi. Podle

Šu 52 tohoto nařízení čís. 4070 (15 M. E.) jest soudní usnesení o potvrzení vyrovnání uveřejniti a mimo to jest je doručiti také dlužníkovi a všem ohlášeným věřitelům. Podle Šu 60 nařízení činí lhůta k rekursu proti usnesení, uveřejněnému v úředním listě, 15 dnů a počíná dnem, kdy bylo usnesení ponejprv uveřejněno v úředním listě. V tomto případě počínala tudíž rekursní lhůta dnem 1. února 1923, takže pravomoc usnesení soudní stolice v Užhorodu ze dne 9. prosince 1922 nastala dnem 16. února 1923. Toho dne náleželo také dlužníkovi (žalované straně), by ve smyslu vyrovnání zaplatil žalující straně na její přihlášenou pohledávku první splátku. Žalovaná strana zaplatila sice, jak je zjištěno, první splátku teprve dne 22. února 1923. Žalobkyně však jak tuto splátku, tak i všechny ostatní přijala, neučinivši co do prodlení žádné námitky, což se zřetelem k pravidlům slušnosti a poctivosti v obchodě nemůže býti vykládáno jinak, než že se nároků z případného prodlení vzdala a že konané splátky také co do včasnosti uznala za správné. Poněvadž placení pohledávky jest dvoustranným právním jednáním, které přivodí zánik pohledávky, nemůže žalobkyně nyní, když už podle zjištění napadeného rozsudku dostala více, než činila smluvená vyrovnací kvota, dodatečně namítati nečasnost plnění první splátky, kterouž námitku ostatně ve sporu uplatnila teprve dodatečně, založivši původně žalobu na tvrzení, že žalovaná nesplatila celých 40% pohledávky.

N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

Dovolání, uplatňujícímú dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci, nelze upříti oprávněnost. Žalovaná měla, jak odvolací soud správně odůvodňuje, učiniti první splátku 16. února 1923, což se nestalo. Tím obživla dle vyrovnání soudem potvrzeného pohledávka firmy žalující v plném původním rozsahu. Vyrovnání nerozeznává, jak velkým jest rozdíl v čase nebo v obnose a z jakého důvodu jeho nedodržení se stalo. Věřitel není povinen zvláště prohlásiti, že lhůty pokládá za propadlé a že požaduje zaplacení celé pohledávky. Tyto následky byly již stanoveny ve vyrovnání pro případ, že vyrovnací dlužník přesně nedodrží stanovené splátky, nastávají tedy splněním této podmínky samy sebou (§§ 897 a 699 obč. zák.) a dlužník musí s nimi počítati, nevyhověl-li úplně povinností z vyrovnání. Toto skytá dlužníkovi určité výhody a věřitelům přináší újmy a proto musí vyrovnávací dlužník toho dbáti, by podmínky vyrovnání přesně splnil, a neučinil-li tak, lhostejno, z jakého důvodu (§ 699 obč. zák.), nastává pro něho závazek a pro věřitele právo ze samočinně obživlé původní pohledávky. Dlužník nemůže namítati, že, neprohlásil-li se věřitel po nedodržení vyrovnání ihned určitě, že požaduje celou pohledávku, octl by se dlužník v nejistotě. Věřitel nemusí odmítnouti dodatečně došlé vyrovnávací splátky, by dal zřejmě na jevo, že trvá na zaplacení obživlé celé pohledávky. (Stejně rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 3. března 1925, č. j. Rv I 237/25, ze dne 22. září 1925 č. j. Rv II 550/25 a ze dne 6. října 1925 č. j. Rv II 407/25.) V době, kdy žalující došla první splátka 2.616 Kč 30 h, žalovaná firma nedluhovala vyrovnávací kvoty, nýbrž, jak doličeno, celou

pohledávku v původní výši. Nároku na tuto pohledávku žalující strana nepozbyla proto tím, že přijala všechny splátky, které úhrnem převyšují 40%ní vyrovnávací kvotu o 64 Kč, ani tím, že žalované firmě nevytýkala prodlení v zaplacení vyrovnávací lhůty. Stanovisko žalující strany odpovídá obsahu soudně schváleného vyrovnání a neodporuje nikterak zásadě slušnosti a poctivosti v obchodu, ani dobrým mravům. Okolnosti, že žalující firma přijala splátky a že založila žalobu původně jen na tvrzení, že žalovaná firma celé vyrovnávací kvoty nezaplatila, nestačí dle §u 863 obč. zák., který předpokládá jednání, jež nezavdává rozumného důvodu k pochybnostem, k závěru, že žalující firma se vzdala nároku z prodlení žalované firmy a že splátky uznala za včasné, to tím méně, jelikož se žalovaná strana v prvé stolici nikterak neohradila proti rozšíření žalobního důvodu na okolnost, že první splátka nebyla včas učiněna. Námitka žalované firmy, že zde přichází v úvahu ustanovení §u 55 nařízení čís. 4070/1915 M. E. o skončení vyrovnávacího řízení, není odůvodněna, neboť dle obsahu vyrovnání jest rozhodným den, kdy vyrovnání bylo soudně schváleno. Jinak poukazuje se žalovaná strana v tomto směru na správné důvody rozsudku odvolacího soudu. Za doličeného právního stavu věci nemá významu ani další námitka žalované strany, že jí prý nebylo možno první vyrovnací lhůtu před 22. únorem 1923 zaplatiti, jelikož vyrovnávací správce spravoval vyrovnávací podstatu až do ukončení vyrovnávacího řízení. Žalující strana jest tudíž oprávněna, žádati na žalované firmě dosud nezapravený zbytek celé pohledávky, která dle zjištění odvolacího soudu činí 10.302 Kč 40 h a která v odvolacím spisu byla omezena na 10.301 Kč 70 h.

Čís. 5510.

V řízení o rozvrhu nejvyššího podání za exekučně prodanou nemovitost nelze již zkoumati, zda rozvrhovaná podstata byla zjednána v předchozím řízení postupem, přesně odpovídajícím všem předpisům exekučního řádu.

Rekursem proti rozvrhovému usnesení nelze napadati, že na místo původního nejvyššího podání, docíleného při dražebním roku, a na místo předražku vstoupilo nejvyšší podání zvýšené podle §§ 197 a 198 ex. ř.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1925, R I 945/25.)

Do usnesení prvního soudu, jímž rozvrženo nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost, vznesl rekurs vydražitel. R e k u r s n í s o u d rekursu nevyhověl. D ů v o d y: Rekurs směřuje formelně proti rozvrhovému usnesení, neobsahuje však vůbec důvodů pro domnělou nesprávnost tohoto usnesení, nýbrž zabývá se věcmi, které do řízení rozvrhového vůbec nepatří, nýbrž týkají se předražku, který svého času byl přijat. Toto přijetí vešlo však v moc práva. Rekurs není tedy vůbec proveden a postrádá veškerého podkladu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.